

Osallistuin WPI:n (World Press Institute) toimittajaohjelmaan elo-lokakuussa 2016. Yhdeksän viikon mittaisesta ohjelmasta vajaa puolet vietettiin Minnesotassa ja viisi viikkoa Yhdysvaltoja kierrellen.

Viiden viikon reissu ympäri maata oli juuri niin ikimuistoinen kuin miltä se kuulostaakin. Matka alkoi pidemmillä etapeilla Washington DC:ssä, New Yorkissa ja Miamissa ja jatkui sitten kiihtyvällä tahdilla Los Angelesin ja San Franciscon kautta Atlantaan Georgiaan ja sieltä Texasiin. Lopuksi palasimme Chicagon ja St. Louisin kautta Minnesotaan.

Tapaamisia oli matkan varrella yhteensä 66. Kävimme monissa merkittävässä ja menestyvässä mediataloissa kuten New York Timesissa, Washington Postissa, Wall Street Journalissa, CNN:ssä, Politicossa ja CBS:ssä. Pienemmistä paikoista jäivät hyvin mieleen mm. tutkimisessa journalismissa ja tapahtumien järjestämisessä kunnostautunut paikallismedia Texas Tribune sekä republikaaninen Harris Media, jonka vetäjä on työskennellyt sekä Donald Trumpin että hänen vastustajansa joukoissa.

Yhdysvallat on ollut ja on edelleen monessa asiassa media-alan suunnannäyttäjää. Matkan varrella pääsin jälleen kerran toteamaan, että Suomen media on digiaikaan sopeutumisessa aivan maailman kärkijoukkoa. Amerikkalainen ratkaisukeskeisyys teki minuun vaikutuksen: yleisön tai rahoituksen kaikkoaminen ei ole ongelma vaan haaste, joka täytyy ratkaista. Lannistuneille ei heru ymmärrystä, eikä kyynisyys ei ole muodikasta.

Keskustelimme ja kuulimme paljon median rahoitusmalleista, joita ei (monista syistä) voi soveltaa suoraan Suomeen, mutta välillisesti niillä voi olla meille paljonkin seurauksia. Media-alalla Yhdysvalloissa tunnutaan enimmäkseen olevan ennakkoluulottomia uuden kokeilijoita, ja rahan puute on ollut keskeinen motivaattori monen innovaation taustalla.

Tapaamisia oli valtava määrä - moni meistä toivoi, että joihinkin mediataloihin olisi voinut jäädä pidemmäksi aikaa kuin tunniksi pari, jotta tutustumisessa olisi päässyt edes vähän syvemmälle. Toisaalta pääsimme lähes joka paikassa tapaamaan [toimitusten ylintä johtoa](#), ja myös tapaamisten runsaus synnytti omanlaistaan lisäarvoa. Mediatalojen lisäksi mieleenpainuvia vierailukohteita olivat mm. Georgiassa "syvässä etelässä" sijaitsevat Martin Luther Kingin synnyinpaikka ja Jimmy Carter-keskus. Sain paljon irti myös vierailuista [paikallisiin kouluihin](#).

Olen aikoinaan ollut Yhdysvalloissa vaihto-oppilaana ja vieraillut maassa sen jälkeenkin, mutta koin silti oppivani maasta, sen mediasta ja ihmisistä paljon uutta. Ajankohta oli meille erityisen antoisa, koska vierailumme ajoittui juuri presidentinvaalien alle. Matkan aikana pääsimme omin silmin todistamaan, kuinka yhdysvaltalainen media heräsi (osin housut kintuissa) siihen mahdollisuuteen, että Donald Trumpista voi tulla maan presidentti. Matkan loppuvaiheilla pääsimme seuraamaan Clintonin ja Trumpin toista vaalivaihtelua paikan päällä St. Louisissa.

Ohjelma oli tiivis, mutta toisaalta täysin valmiiksi suunniteltu ja ajastettu, minkä vuoksi en pitänyt sitä erityisen rankkana. Osalle porukasta riitti haastetta siinä, että viiden viikon kiertueen aikana meillä oli hotelleissa koko ajan vaihtuvat huonekaverit, eivätkä

nukkumisajat aina osuneet yksiin. Minnesotassa jokaisella oli käytössään oma pieni huoneisto.

Minnesotan St. Paulissa tukikohtamme oli St. Thomasin yliopisto. Minnesotan osuus oli kokonaisuuteen nähden ehkä turhan pitkä, mutta toisaalta sen aikana ehti tutustua paitsi vierailun teemoihin myös muualta maailmasta tulleisiin toimittajakollegoihin. Minnesotassa vierailimme sekä pohjoisen kaivoskaupungissa että etelän maatalousalueella.

St. Thomasin yliopiston journalismin laitoksen omat luennot eivät olleet kovin korkeatasoisia, mutta suurin osa Minnesotan ohjelmasta onneksi koostui vierailuluennoista ja vierailuista mediataloihin sekä paikallisiin yrityksiin ja järjestöihin. Saimme hyvän pohjan WPI-matkan vuoden 2016 teemoihin, joita olivat median lisäksi ydinturvallisuus, mustien ja poliisin väliset jännitteet sekä presidentinvaalit. Koko WPI-ohjelma on aikoinaan perustettu varakkaan yksityishenkilön aloitteesta ja se pyörii edelleen lahjoitusvaroin. Lahjoittajien intressit myös määrittävät ohjelman sisältöä.

Tapaamisia ja pakollisia iltamenoja riitti jatkuvasti, mutta meille oli varattu myös vapaapäiviä ja kokonaisia vapaita viikonloppuja kiinnostavissa kaupungeissa. Kaikkiin kaupunkeihin ehti puristaa jotain haluamaansa vapaa-ajan ohjelmaa: New Yorkissa päädyimme ikimuistoiseen jazz-paikkaan Harlemissa, Chicagossa kuunneltiin bluesia ja Los Angelesissa filharmonikkoja Walt Disney Concert Hallissa.

Sanomien säätio edellyttää, ettei ohjelman aikana tehdä töitä kotitoimitukseen, mikä on mielestäni kokonaisuutta ajatellen hyvää ratkaisu. Sormiani syyhytti matkan varrella monta kertaa, koska niin paljon mielenkiintoista raportoitavaa olisi ollut, mutta jutunteko olisi helposti häirinnyt ohjelmaan osallistumista. Kirjoittamaankin pääsi, sillä WPI velvoitti meitä kirjoittamaan blogi-tekstejä ja kukin teki vuorollaan lyhyitä briiffejä seuraavan päivän tapaamisista.

Koko yhdeksän viikon turnee tehtiin yhdeksän muun ihmisen seurassa. Vuonna 2016 toimittajakollegoita tuli Bulgariasta, Ukrainasta, Meksikosta, Argentiinasta, Brasiliasta, Australiasta, Tunisiasta, Kiinasta ja Nigeriasta. Muutama viikkoon en mennyt montaa kertaa hissiin ilman, että mukana oli yhdeksän muuta ihmistä (eräänlainen globaali ihmiskoe siis).

Yhdeksän viikon tiivis yhteiselämä kymmenen eri kulttuuritaustan kesken opetti paljon sekä itsestä että muista. [Sananvapauskeskustelu](#) sai ihan uutta syvyyttä, kun kollegat alkoivat kertoa toimittajamurhista ja vertailla millä tavoilla lahjuksia missäkin päin jaetaan.

Yhdeksän viikon aikana ehdimme tavata lukuisia mielenkiintoisia ihmisiä. WPI:n tukijoissa ja ystävissä on paljon eri aloilla menestyneitä henkilöitä, jotka veivät meitä Minnesotassa niin paikalliseen tuomioistuimeen kuin teattereihinkin. Yövyimme paitsi omissa huoneistossa ja hotelleissa myös isäntäperheissä, ja variaatiota riitti aina miljardöörin Miamin-penthousesta iäkkään pariskunnan kesämökin vuodesohvalle.

Sanomien säätiön tuen ansiosta WPI-ohjelmaan hyväksytään satojen hakijoiden joukosta joka vuosi yksi suomalainen. WPI maksaa osallistujien kaikki matkat (lentomatkat Suomen ja Yhdysvaltojen välillä sekä Yhdysvaltojen sisäiset lennot) ja asumisen niin Minnesotassa kuin muualla Yhdysvalloissa. Lisäksi osallistujille maksetaan pientä (noin 40 dollarin) päivärahaa, joka on tarkoitettu ruokamenoihin. Matkan aikana osallistujille myös tarjotaan paljon ruokaa ja juomaa, joten päivärhalla pärjää kohtuullisesti. Oma rahaakin menee, mutta esimerkiksi ostosten tekoa rajoittaa se, että kaiken on mahduttava yhteen matkalaukkuun. Itse olin suurimman osan reissusta palkattomalla vapaalla, mutta palkanmenetyksestä huolimatta reissu oli ehdottomasti hintansa väärsti. Omalla tai työnantajan rahalla moinen kiertue ei olisi mahdollinen.

WPI on pyörittänyt toimittajaohjelmaa jo yli 50 vuoden ajan. Alussa kaikki matkat tehtiin pikkubussilla ja reissu kesti yhdeksän kuukautta. Ensimmäisellä toimittajamatkalla oli mukana mm. Kofi Annan, jonka muotokuvan vieressä kävimme YK:ssa vieraillessamme ottamassa ryhmäkuvan. Kennedyn murhan aikaan koko sakki lensi Dallasiin ja raportoi sieltä viikon kotitoimituksiin. Perinteet ovat pitkiä, eikä uudistuminen aina käy helposti. Ryhmämme jätti liudan parantamishdotuksia, joiden avulla ohjelmasta toivon mukaan saa tulevaisuudessa vieläkin enemmän irti - WPI:n nettisivujen uudistamisen valitsimme ykkösparannuskohteeksi,

Jo nykyisessä muodossaan ohjelma kuitenkin oli niin ainutlaatuinen, että voin sitä lämpimästi suositella.